

Ventil

A close-up portrait of Martin Pecina, a man with a beard and mustache, wearing a dark suit, a white striped shirt, and a red tie. He is looking slightly to the left of the camera with a serious expression. The background is blurred.

Foto ČTK

Rozhovor s Martinem Pecinou / Volby se blíží / Historie utahování opasku /
Ekologická politika ČSSD / Rozhovor s Janem Prášílem / Nová evropská komise /
Evropa a Ruska / Ivo Josipovič / Volby za časů krize / Studenti proti rasismu / Plomba za 400? /

Rozhovor s Martinem Pecinou

Demokratický režim musí s extremismem bojovat stále. Nikdy nebudeme na konci našeho úsilí. Jsem přesvědčen, že právě rozhodnutí o rozpuštění Dělnické strany je velmi důležitým mezníkem na této naší cestě. **Martin Pecina, str. 3**

Volby se blíží. Jaká bude republika v roce 2014 záleží jen na nás.

Ano, šance na vítězství je veliká, ale přesto musíme i nadále lidem připomínat, jaký je rozdíl mezi námi a ODS. **Petr Dolínek, str. 4**

Ekologická politika ČSSD

Sociální demokraté rozumí tomu, že vynaložené prostředky na ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj se mnohonasobně vrátí v poskytnutých nových příležitostech ve zvyšování kvality života lidí. **Petr Pavliš, str. 5**

Historie utahování opasku v ČR

Na svůj sociální systém bychom měli být hrdí jako ve Skandinávii a ne jej ustavičně torpédovat. To ale neznamená rezignovat na rozpočtovou zodpovědnost. **Václav Franče, str. 5**

Rozhovor s Janem Prášilem

Evropská unie je největší mírový a sociální projekt lidstva a za to ty hory formulářů stojí. **Jan Prášil, str. 6, 7**

Evropa a Rusko

Navzdory kulturním i politickým rozdílům jsou k sobě Evropa a Rusko navzájem kulturně i civilizačně nejbližšími aktéry. **Jan Miklas, str. 8**

Protifašistická demonstrace v Drážďanech

Zatímco v dobách NDR se bombardování Drážďan ani na jedné straně moc nepřipomínalo, po sjednocení Německa se mýtu Drážďan, jako oběti „msty a teroru“ západních spojenců na mírumilovném, kulturním městě na Labi chopila s plnou vervou německá krajní pravice. **David Miler, str. 11**

Dobré zprávy z Chorvatska

Sociální demokrat Ivo Josipovič zvítězil ve druhém kole chorvatských prezidentských voleb. **Radek Hlaváček, str. 9**

Volby za časů krize

Anglické volby totiž mohou být do značné míry přelomové v moderní britské historii a to z jednoho prostého důvodu. **Tomáš Petříček, str. 9**

Asi jen stěží bychom našli lepší příklad týmové práce, než je společný časopis. Každý má svoji roli; někdo píše články, vymýšlí a připravuje rozhovory nebo dělá korektury, jiný se zabývá grafikou či fotkami.

Nyní jsme si pro Vás společně připravili i pár grafických změn. Ty by Vám měly usnadnit orientaci v textu a prozradit též více o lidech, kteří pro Vás Ventil připravují. Ministra vnitra Martina Peciny jsme se ptali na potírání pravicového extremismu a s Honzou Prášilem jsme si povídali o fungování Evropského parlamentu, o práci české sociálně-demokratické delegace v něm či kvalitě, s jakou čeští novináři o Evropské unii informují. Některé tipy na zajímavé články naleznete v „bublínách“ vedle tohoto úvodníku, další novince tohoto čísla. Společným tématem většiny článků jsou blížící se volby. Těch nás letos čeká hned několik, vedle sněmovních také komunální a senátní. A jestliže je náš časopis příkladem fungující týmové práce, pak tento volební rok bude pro náš tým tou největší myslitelnou výzvou. **Jakub Štědroň**

Pane ministře, pravicový extremismus představuje nepochybně riziko pro demokratickou společnost. Jedním z pilířů vaší protixtremistické kampaně je snaha o zákaz Dělnické strany. Jak tento zákaz utlumí extremistické aktivity? Není to pro DS jen dobrá reklama zadarmo?

Jestli to je, nebo není dobrá reklama, tak otázka nestojí. Podstatné je si uvědomit, jakou zprávu vysílá Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím do celé české společnosti, pravicové extremisty nevyjímaje. A v této zprávě je naprosto jednoznačně řečeno, že česká společnost extremismus netoleruje. V boji proti němu je to důležitý krok. Nemůžeme si ale myslet, že je vše za námi. Demokratický režim musí s extremismem bojovat stále. Nikdy nebudeme na konci toho našeho úsilí a jsem přesvědčen, že právě rozhodnutí o rozpuštění Dělnické strany je velmi důležitým mezníkem na této naší cestě.

Ministr vnitra Martin Pečinka

Po vašem nástupu jsme byli svědky několika (mediálně vděčných) vln razíí a zatýkání neonacistických aktivistů. Jaké tyto razie přinesly výsledky?

Myslím, že to je zřejmé. Neonacistům jsme dali najevo – a oni to pochopili –, že s nimi tato vláda nesympatizuje, považuje je za nebezpečí a bude je potírat. Mezi nimi nejsou žádní hrdinové, sami si na nic a nikoho netroufnou. Jen se vezli na vlně, protože doufali, že jim to může pomoci do parlamentu. Viděli, že s nimi mnoho politiků i občanů téměř otevřeně sympatizuje, proto se veřejně projevovali. Dnes se ale situace změnila. Nejde jen o policejní zásahy, ale o zásadní a zásadový postoj této vlády, která je považuje za nebezpečí a podle toho se k nim bude chovat.

Je vidět nárůst extremistických a rasistických postojů v okolí tzv. sociálně vyloučených lokalit, ghett. Obyvatelé těchto lokalit tam však často nejsou dobrovolně, ale v bludném kruhu chudoby to jsou oběti lichvy a mafiánských skupin, z nichž některé jsou napojeny i na komunální politiku. Jak policie postupuje proti těmto mafiánským skupinám?

Spolu s Ministerstvem práce a sociálních věcí realizujeme projekt partnerské spolupráce Úsvit, během kterého napumpujeme do problémových lokalit mnoho desítek milionů korun z evropských fondů. Projekt je zaměřen především na

posílení odpovědnosti jednotlivých Romů za vlastní životy, za prostředí, ve kterém žijí a vychovávají své děti, a za pověst romské komunity mezi ostatními obyvateli. Nastihuje cestu, která by v lokalitách, jako je Chanov, zlepšila situaci všem lidem – jak z menšin, tak z majoritní společnosti. Doufám, že už brzy bude vidět, že si Romové sami uklidili, natřeli si domy a že se začínají starat o svoji bezpečnost. To budou první vlaštovky, které ukážou, že ten problém vyřešit lze. Za velice důležité považujeme, že působit na Romy budou zase právě Romové. Do projektu se totiž zapojí romské elity, které mají ve své komunitě vliv a mohou jej pozitivně využít.

Česká média často informují o protifašistických demonstracích v duchu „pravicovní levicovní radikálové se opět poprali“. Jak se díváte na antifašistické aktivisty a na alternativní a anarchistickou scénu?

Radikál nutně neznamená extremistu. Pokud budeme mluvit o extremistech, kteří ohrožují svobody a práva

ostatních, je jedno, jestli jsou pravicovní, nebo levicovní. Prostě jednájí v rozporu se zákony této země a to nelze tolerovat. A určitě bych netvrdil, že každý alternativní aktivista je zároveň extremistu. Extremistou se stáváte v momentě, kdy chcete vědomě porušovat práva ostatních a jednáte v rozporu se zákonem.

V minulosti jsme se setkali s projevováním sympatií některých policistů k pravicovému extremismu. Takoví policisté pak raději zasáhnou proti antifašistům než proti extremistům, jak jsme např. zažili při průvodu neonacistů v Ústí nad Labem 18. dubna 2009. Jak těmto tendencím čelíte?

Podle mého názoru se už několikrát prokázalo, že si policie s extremismem jako celkem umí poradit. Navíc je tato problematika i součástí Task Force proti extremismu, kterou vede můj 1. náměstek plukovník Komorous. Samozřejmě vždy bude hrozit nebezpečí, že budou někteří příznivci pravicového extremismu nebo jejich ideje do policie pronikat. Nezbytnou obranou proti této infiltraci je nastavit funkční a efektivní „imunitní systém“, což předpokládá také systematickou a důkladnou práci personalistů při nábore nových uchazečů o zaměstnání v bezpečnostních složkách. K „odfiltrování“ těch nejrizikovějších jsou prostředky a poznatky, které máme nyní k dispozici, dostačující.

redakce

Volby se blíží. Jaká bude republika v roce 2014 záleží jen na nás

Ve volbách v roce 2008 do krajských zastupitelstev lidé jasně řekli, že vláda Mirka Topolánka není tím, co by chtěli pro svou zemi a poslali tak ke dnu nejen hejtmány ODS, ale i celý Topolánkův přeběhlický projekt. ČSSD tehdy měla relativně snadnou pozici – nespokojenost s reformami a vládnutím ODS v koalici se zelenými a lidovci byla všeobecná.

Od té doby se mnohé změnilo. Vláda Mirka Topolánka byla sesazena jako nekompetentní k vedení České republiky v době krize. Místo ní zemi vládne vláda tzv. úřednická, ze které se vlivem podmínek a rozhodnutí Ústavního soudu stala vláda na dobu delší než rok, tedy vláda, která musí činit také politická rozhodnutí. Popularita této vlády nezná v české historii období, snad jen Tošovského vláda se mohla kdysi těšit podobné podpoře voličů.

Letos v červnu tak budeme mít těžší pozici, než jsme měli v roce 2008 na podzim. Lidé pomalu zapomínají, jaké to bylo, když vládla ODS. Pomalu se ztrácí vzpomínka na všechna opatření, které Mirek Topolánek prosadil a která ovlivnila chod domácností v celé České republice. I přesto, že neblahé následky na život obyčejných lidí v Česku byly vysoké, dva roky po té už je nespokojenost s Topolánkem na ústupu. ČSSD tak pravděpodobně svržením Topolán-

kovy vlády dobrovolně ztratila snadné vítězství ve volbách 2010. Ale cena v podobě déle než roku bez Topolánka pro tuto zemi je více než slušná.

Nemůžeme si tedy ani nyní myslet, že naše pozice ve volbách do Poslanecké sněmovny ČR v červnu 2010 je jasná. Lidé zkrátka rychle zapomínají na to, co se jim stalo v minulosti.

Ano, šance na vítězství je velká, ale přesto musíme i nadále lidem připomínat, jaký je rozdíl mezi námi a ODS. I nadále jim musíme představovat náš program, naše ideje a naše cesty, jak dosáhnout prosperity v České republice. Je zapotřebí se důrazně přihlásit k hodnotám, které vyznáváme.

V předvolebním období se o to bude snažit i několik dalších politických stran. Nemůže se nám stát, že v jejich výkřicích naše argumenty zapadnou. Je proto důležité, aby se před volbami do Poslanecké sněmovny ozývali nahlas i ti přívrženci sociální demokracie, kteří v běžném životě podporují ČSSD spíše svými myšlenkami.

Na jaře 2010 a začátkem léta se bude v ulicích bojovat o hlasy voličů. Předvolební mítingy, shromáždění, diskuse a jiné propagační akce, ve kterých se voliči a přívrženci a kandi-

dáti sociální demokracie dostanou do kontaktu a do živé diskuse, to jsou příležitosti, ve kterých můžeme ukázat rozdíly mezi našimi koncepty a přístupy ostatních politických stran.

Právě tam je potřeba podpory široké členské základny ČSSD i MSD, která může tuto kontaktní kampaň výrazně podpořit. Nenechme se proto zahnat do kouta předvolebními tahy jiných stran a zkusme nenechat naši předvolební kampaň jen v rukou odborníků z reklamních agentur. Vždyť to, co je pro každého občana nejpřesvědčivější, je možnost potkat se s politikem jako s reálným člověkem, který má práci a rodinu a život, jako volič sám, a promluvit si o problémech právě s ním. Pro ČSSD je kontaktní kampaň v ulicích jasnou prioritou a já osobně doufám, že co nejdříve z Vás potkám právě na akcích k nadcházejícím volbám. Je to jeden ze způsobů, jak naši politiku přiblížit lidem, o jejichž životech se ve volbách rozhoduje.

Petr Dolínek

předseda
Mladých
sociálních
demokratů

Historie utahování opasků v ČR

Novodobé české dějiny jsou dějinami utahování opasků. Hned několikrát byly našim občanům slíbeny lepší zítřky, pokud se dnes uskromní. Na počátku transformace v polistopadovém nadšení tato taktika vycházela. Jenže opakováním se každý trik okouká a kouzlo přestane působit.

Na počátku transformace bylo ono utahování opasků alespoň do jisté míry ospravedlnitelné tím, aby se podařilo zkrotit inflaci zděděnou z dob komunismu. Bohužel ne všichni si utahovali opasky stejnou měrou. Stát totiž prostřednictvím několika mimorozpočtových institucí (zejména Konsolidační banky, později České konsolidační

agentury) masově subvencoval ad hoc vybrané průmyslové podniky. Tyto prostředky však byly většinou promrhány na udržování neživotaschopných podniků. Tyto a další chyby vedly k pádu do druhé transformační recese.

A jak z ní ven? Hádáte správně, dalším utahováním opasků. To už si však voliči oprávněně nenechali líbit. A proč by také měli, když se lépe měli jen někteří. A tak v předčasných volbách vystavili účet Klausově ODS za jejich utahováním opasků.

Nyní se nacházíme v podobné situaci. Čelíme sice nikoliv strukturální, ale dovezené recesi, avšak situace je vážnější než v letech 1997-98. Ono utahování opasků je opět na scéně. Pokolikáté již? Argumentuje se údajnou neefektivností a přebujelostí českého sociálního systému a

„dobrou“ situaci nízko příjmových obyvatel. Realita je však taková, že náš sociální systém je relativně štíhlý a efektivní.

Za všechna čísla jmenujme například, že podíl sociálního státu na HDP je u nás 18%, průměr EU27 činí 26%. Německo a Rakousko mají dokonce více než 28% (podle Eurostatu).

V roce 2000 jsme měli (a podle statistik Eurostatu stále ještě máme) nejnižší míru chudoby ze zemí OECD (EU), která je dokonce nižší než v tradičně solidárních skandinávských státech. Tohoto úctyhodného výsledku jsme navíc dosáhli s polovičními náklady měřeno procenty HDP. Vezmeme-li ještě v úvahu, že tyto státy mají o 40% vyšší HDP na obyvatele, pak udržování našeho sociálního státu nás stojí reálně čtyřikrát méně než ve

skandinávských státech. Je opravdu vhodné kazit tento primát necitlivými škrty? A zrovna v době rostoucí nezaměstnanosti a vyššího rizika pádu některých skupin pod hranici chudoby? Na svůj sociální systém bychom měli být hrdí jako ve Skandinávii a ne jej ustavičně torpédovat.

To ale neznamená rezignovat na rozpočtovou zodpovědnost, to by se mohlo sakra vymstít, jen šetřit v jiných oblastech – na ministerstvu obrany, na státním fondu dopravní infrastruktury, kde letos dochází k bezprecedentnímu nárůstu výdajů, či v resortních výdajích obecně. Také by nebylo od věci odtabuizovat zvyšování daní pro bohaté.

Václav Franče

Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd UK

Ekologická politika ČSSD

Kvalitní ekologická politika je nezbytná pro správné fungování státu a vede ke spokojenému životu jeho obyvatel. Každý občan našeho státu má právo na život v neznečištěném a zachovalém životním prostředí.

V české vrcholné politice byla minulé volební období zastoupena strana Zelených. Podle mého názoru nebylo toto působení příliš úspěšné. Byla to mladá a nedospělá strana, které byla vedena spíše idealisty a snílky. Ti lidé měli „vznešené cíle“ často ovšem zapomínali, že žijeme v určité realitě střední Evropy. Návrhy, které předkládali, byly často neúměrně finančně nákladné a jejich efekt byl přinejmenším sporný.

V dnešní době není nutné mít v parlamentu České republiky stranu, která má ve svém názvu slovo „zelený“. Pro část mladé generace je ekologická politika velice důležitá. Česká strana sociálně demokratická má kvalitně zpracovaný ekologický

program. Její programový dokument se nazývá Oranžová kniha ČSSD pro oblast udržitelného rozvoje a životního prostředí.

Sociální demokracie chápe problematiku udržitelného

rozvoje jako součást přístupu zahrnujícího všechny aspekty ži-

vota společnosti. Spojujeme ekonomická řešení s ekologickými a sociálními tak, aby se doplňovala a neodporovala si. Sociální demokraté rozumí tomu, že vynaložené prostředky na ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj se mnohonásobně vrátí v poskytnutých nových příležitostech ve zvyšování kvality života lidí. Trvale udržitelný rozvoj je založen na systematickém poznávání vztahu k přírodě, účtě ke zděděnému bohatství, na respektování hranic a limitů životního prostředí, jimž má být přizpůsobeno čerpání přírodních zdrojů i míra znečišťování životního prostředí

člověkem. Přijetí těchto zásad jako norem života a rozvoje vede k plnému respektování objektivních environmentálních limitů, které považujeme za meze ekonomického růstu. Jejich dodržování je právě předpokladem udržitelného rozvoje společnosti.

Petr Pavliš

Přírodovědecká fakulta UK

Hlavní body v programovém dokumentu Oranžová kniha ČSSD pro oblast udržitelného rozvoje a životního prostředí

- Udržitelný rozvoj České republiky
- Prevence dopadu klimatických změn jako vládní priorita a poznaná nutnost
- Ekonomický udržitelný růst vyžaduje regulaci a lokální samostatnost
- Zjednodušení legislativních procesů a podpora netržní práce jsou dalším příspěvkem k přiblížení environmentální politiky ČSSD lidem

Rozhovor s Janem Prášilem

Honzo, jsi od léta poradcem a tiskovým mluvčím české sociálně demokratické delegace v Evropském parlamentu. První otázka jistě nemůže mířit jinak než na obsah Tvé práce a povinnosti, které z ní pro Tebe vyplývají. Jak tedy vypadá Tvůj běžný pracovní den např. během plenárního zasedání EP ve Štrasburku?

Štrasburk je extrém, tam se nedá mluvit o normálním pracovním dnu. Štrasburk je jeden týden v měsíci. Začínáme pracovat s delegací kolem půl deváté ráno a zůstáváme většinou do desíti večer. V Bruselu to je normál, tam mám kancelář, tam momentálně žiju. Moje základní práce je komunikace s frakcí a ostatními národními delegacemi. Zprostředkovávám stanoviska delegace a jednotlivých poslanců, účastním se schůzek s frakčními koordinátory, píšu tiskové zprávy a odpovídám na dotazy novinářů. Celkovou činností poslanců ve výborech se zabývají asistenti, já musím mít zběžný přehled o jejich aktuálních aktivitách. Ve Štrasburku se k tomu pak přidávají informační schůzky se zástupci ostatních frakcí, národních parlamentů, občas také velvyslanectví a neziskových organizací. Jsem prvním kontaktem pro ty, kteří se chtějí dovědět něco o činnosti delegace ČSSD, frakce S&D a o aktuálních jednáních v Evropském parlamentu.

Zaměstnání v národní delegaci v mezinárodním a multikulturním prostředí je snem mnoha nejenom mladých Čechů a Češek, ale určitě s sebou přináší i řadu zvýšených nároků na kvalitu odvedené práce, fungování v časovém stresu či potřebu neustále komunikovat a být na telefonu. Jaké vlastnosti musí mít podle Tebe člověk, aby tuto práci dobře zvládal?

Musí mít chuť něčím pohnout. Já jsem přes všechny zkušenosti s evropskou byrokracií, a to jak během mého působení v Komisi, tak i teď v Parlamentu, stále ještě velkým eurooptimistou. Unie je největší mírový a sociální projekt lidstva a za to ty hory formulářů stojí. Ono to asi jinak ani při 500 milionech obyvatel nejde. Doma jsou bohužel vidět většinou jen finanční aspekty. Poslanci za ČSSD jsou velmi aktivní, jejich práce ale musí být více vidět. Stejný problém s komunikováním úspěšných projektů má ale celá Unie. Nejblíže k občanům má právě Parlament. Pokud dobře neinformujeme my, pak kdo jiný. Často to stojí hodně energie, obzvlášť, když zvoní dva telefony najednou a je nutné přebíhat z angličtiny do němčiny a psát pak česky. To je ale výzva.

Myslíš si, že česká media referují dostatečně o EU? Například Česka televize plánuje zrušit své zastoupení v Bruselu. Pro stejný krok se rozhodly i některé české deníky, které zde již nebudou držet své zpravodaje a z úsporných

důvodů budou více využívat servisu tiskových agentur.

Každá iniciativa je o penězích. Zmenšila se i redakce Českého rozhlasu, která často a kvalitně vysílala o unijním dění. Jedno je jasné, pokud se nebude informovat přímo odtud, nebudou to exkluzivní a hlavně české informace. Bude se překládat a pokud budeme mít štěstí, budou se do toho uměle lepit i názory českých poslanců. Jako větší problém vidím to, že se podle mého názoru neposkytuje českým europoslancům vyváženě velký prostor v médiích. S Lisabonskou smlouvou získává Evropský parlament nové pravomoci. Očekáváme, že se poptávka po komentářích odtud zvýší.

A jak bys hodnotil kvalitu zpravodajství? Nedá mi to, ale musím uvést například respektovaný časopis Reflex, v jehož posledním listopadovém čísle Marek Stoniš píše, cituji: „Sedmadvacet evropských komisařů (...) se sešlo v Bruselu na večeri a vybrali si nového evropského prezidenta...“. Kterých českých novinářů si vážíš pro jejich odbornost a kvalitu a rád je čteš?

Pokud tu novinář není stálý zpravodaj a neschází se s relevantními úředníky a politiky, nemůže do vnitřního děje vidět. Psát z pražské kavárny o večeri zlých komisařů je lehké. Vyhledat si fakta, zjistit okolnosti, sehnat citáty, už tak lehké není. Navíc napsat, že Evropská rada volí svého předsedu kvalifikovanou většinou na dva a půl roku, s tím, že může být zvolen dvakrát po sobě, není čtivé. Novináři potřebují rychlé zprávy, které zaujmou. Krkolomné směrnice a diskuse o tom, zda přítomnost křížů v italských třídách představuje porušení Evropské úmluvy pro lidská práva, nejsou „sexy“.

Jak byl mezi Tvými kolegy v sociálnědemokratické frakci v EP vnímán výroční kongres Evropské sociálně demokratické strany (PES) v prosinci v Praze? Mám nyní na mysli zejména organizační zajištění celé akce pro 1200 zahraničních delegátů. Zvládli jsme ho?

Kongres byl jedinečný z několika důvodů. Evropské sociální demokracie musí projít obrodou, chtějí-li uspět. Finanční krize ukázala, jaký hazard hrají bankéři s penězi obyčejných lidí. Co přináší nezvládnutí hedge fondů a private equity. Sociálně demokratické odpovědi na krizi jsou jasné, přesto nejsou dostatečně zprostředkovávány. Kongres odsouhlasil rezoluce, které dávají Evropské sociálně demokratické straně více pravomocí. Spolu s delegacemi v Evropském parlamentu a národními stranami by mělo dojít k sjednocení priorit. Krize musí být využita ke změně programu. Delegáti vyjádřili přání jít novým směrem. Ukázali to i způsobem, jakým byl kongres připraven. Byl nízkonákladový, šetrný k životnímu prostředí. Organizačně mu nešlo nic vytknout. Velký dík patří MSD

a dobrovolníkům z ostatních zemí. Díky nim proběhlo vše bez problémů.

Během ratifikace Lisabonské smlouvy se dostala Česká republika do popředí zájmu evropských médií. Velká pozornost se věnovala osobě Václava Klause, ale například i výrokům o jeho případném impeachmentu. Pociťuješ zvýšený zájem ze strany novinářů?

V Evropském parlamentu byla spíše potřeba vysvětlit kroky prezidenta Klause dovnitř, ostatním národním delegacím. Obzvláště Němci, kteří se tradičně zasazují o zintenzivnění integrace, nechápali vývoj Klausových důvodů a jeho požadavku vyloučení Čechů z Listiny základních práv. Vyvrcholení přišlo, když pak vytáhl nejvyšší kalibr, Benešovy dekrety. To bylo potřeba denně tlumočit ostatním poslancům, co se u nás děje. Jak ale vysvětlit, že tak citlivé téma jako tzv. Benešovy dekrety byly cenou za to, že v očích prezidenta je Listina příliš sociální? Zájem novinářů byl o výroky poslance Leinena, který opakovaně zpochybnil legitimitu tvrzení pana Klause. Česká delegace poukazovala na důsledky tohoto kroku a fakt, že vyloučení s sebou přináší nemožnost domáhat se těchto sociálních a občanských práv. Kromě oznámení, kterým delegace Klausovy kroky odsoudila, se poslanci vyjadřovali do médií jednotlivě.

Máme za sebou čerstvé slyšení nominovaných eurokomisařů. Jak hodnotíš vystoupení našeho zástupce Štefana Füleho?

Politicky nadstandardní mi přišlo hodnocení slovenského europoslance Borise Zaly, který řekl, že vystoupení Šefčoviče bylo nejlepší a druhým nejlepším byl hned Füle. Náš kandidát byl velmi dobrý, odpovídal přesně, přesvědčivě a na poslance všech frakcí zapůsobil. Důkazem toho byla i lakonická poznámka konzervativce Posselta, že je holt Füle profesionál. Navíc dvakrát sklídl potlesk, toho se nedočkala ani Ashtonová. Sociálně demokratičtí kandidáti byli všichni lépe připraveni a ostatní frakce to uznaly. Bulharská kandidátka Želiová zcela propadla, jak odborně, tak morálně. Bylo smutné vidět lidovce, jak blednou, když vysvětlovala své neprůhledné finanční záležitosti a na otázku, za kolik prodala svou firmu řekla, že už neví. Tragický pak byl pokus lidovců zkompromitovat Šefčoviče, který vystupoval jako poslední socialistický kandidát. Ze síly útoků bylo patrné, že ztratili nervy a chtěli ho potopit za Želiovou. Šefčovič ukázal to nejlepší, co v sobě měl a Füle byl ještě o trochu lepší.

Jan Prášil

vystudoval politologii, filosofii a germanistiku na univerzitě v Mnichově. Absolvoval stáž v Evropské komisi, pracoval v kanceláři Libora Roučka, nyní působí jako poradce České delegace ve frakci Socialistů a Demokratů v Evropském parlamentu. Má rád poznávání kulturních rozlišností, knihy Michela Foucaulta, kocoura Garfielda, salep a mrkvový dort.

Nová evropská komise

Evropský parlament schválil 9. února během svého plenárního zasedání ve Štrasburku novou Barrosovu komisi a ukončil tak tříměsíční období přesluhování starého kabinetu. Evropská komise měla podle původních předpokladů zahájit svojí činnost již v listopadu loňského roku, kvůli průtahům se schvalováním Lisabonské smlouvy se to však odložilo. Poslední komplikací bránící hlasování o komisi Evropský parlament původně plánovaném na 26. ledna se ukázala být bulharská kandidátka. Bývalá bulharská ministryně zahraničí Rumjana Želiová byla nominována na eurokomisařku pro humanitární pomoc. Před poslanci Evropského parlamentu však nedokázala vysvětlit své majetkové poměry, ani údajné napojení svého manžela na organizovaný zločin. Hlavně ale neuspěla po odborné

stránce, což bylo rozhodující. Český kandidát na eurokomisaře pro rozšiřování a východní partnerství a zkušený kariérní diplomat Štefan Füle zvládl slyšení nad očekávání dobře a ozvaly se dokonce i hlasy, že jeho vystoupení bylo lepší než vystoupení unijní ministryně zahraničí Catherine Ashtonová. Jen pro připomenutí;

hlavní body Füleho agendy budou: dokončit integraci Chorvatska (a s velkou pravděpodobností i Islandu) do Evropské unie a uspokojivě (vy)řešit problém „horkého“ Turecka. Výzvou bude zprůchodnění dlouhodobě zablokovaných vztahů Řecka a Makedonie, které negativně poznamenal vleklý spor o úřední název postjugoslávské republiky.

Dvoustránku připravil **Jakub Štědroň**

FOUNDATION FOR EUROPEAN
PROGRESSIVE STUDIES
FONDATION EUROPÉENNE
D'ÉTUDES PROGRESSISTES

Evropa a Rusko

Problematiku Rusko – Evropských vztahů lze považovat za velmi důležitý aspekt budoucího geopolitického uspořádání nejen v Evropě, ale i v Eurasii.

Navzdory kulturním i politickým rozdílům jsou Rusko i Evropa k sobě navzájem kulturně i civilizačně nejbližší aktéři. S výjimkou specifického globálního uspořádání v době studené války bylo Rusko od počátku 18. století součástí evropského kulturního i mocensko-politického prostoru, nehledě na fakt že svazky Ruska a Evropy zde dílčím způsobem fungovali během

celé tisícileté historie Ruska a izolace Ruska od Evropy byla dána především geopoliticky.

Současně je ale Rusko i euroasijskou mocností, samostatnou civilizací, která v průběhu staletí vytvořila specifický a od západu i Asie odlišný kulturní i politický model rozvoje, včetně unikátního modelu soužití různých etnik, kultur a náboženství na teritoriu Ruska i v jeho blízkém zahraničí, které spojuje společná „euroasijská identita“, vyjádřená kulturně-civilizační dominantou ruské civilizace, nikoli ale v podobě unifikace, ale ve smyslu Ruska jako kulturního jádra Ruské civilizace. Ukrajina je typickým modelem státu, kde se sváří dvě identity: národní-etnická a nadnárodní, civilizační-euroasijská.

Rusko lze tak považovat jak za Evropskou, tak i Euroasijskou civilizaci. Spor mezi Evropskou a Euroasijskou identitou je v Rusku dodnes diskutován a má v současnosti podobu sporu mezi Atlantisty a Eurasianisty. Současné řídící Ruské mocenské elity se snaží o rozumný a pragmatický přístup, zachovat obě pozice Ruska (atlantickou i euroasijskou) tak, aby nebyly v konfliktu, ale vzájemně se doplňovaly a posilovaly tak především vnější mocenskou pozici Ruska. Tento přístup přinesl Rusku výsledky nejen v posílení vlastní pozice v blízkém zahraničí, ale i ve vztahu s důležitými evropskými partnery Německem a Francií.

A jaký by měl být postoj EU (ať už jako celku či jako samostatných zemí) k Rusku, jestliže chce s Ruskem vytvořit budoucí konstruktivní partnerství a vyhnout se soupeření?

EU by měla ve vztahu k Rusku vycházet z multipolárního rámce politického i mocenského upořádání, které lze ve vztahu Rusko-EU vyjádřit ideou: Evropa jako společný dům (geopolitický prostor) pro dvě civilizace Rusko i Evropu. K tomuto přístupu patří i postupná přeměna mocenské i bezpečnostní architektury ve vztahu NATO-Rusko. Výhody tohoto modelu by pro oba aktéry byly značné.

Naopak jako zcela kontraproduktivní se jeví dnes již zastaralý rámec unipolárního světa který má v dialogu

Ruska a EU podobu jednotného euroatlantického prostoru tlačícího na Rusko, přičemž to má v konečném důsledku na výběr pouze dvě možnosti: izolaci od západu a vytvoření euroasijské aliance proti západu (například idea „Šanghajské organizace“ jako protiváha NATO), anebo podřízení západu – včetně přiznání vůdčí role USA – a definice Ruska jako národně-liberálního státu bez euroasijské civilizační definice, což by mu ale přineslo značné nevýhody týkající se vlastního mocenského postavení a pravděpodobně by rozbilo model Ruska jako svébytné civilizace, a oslabilo jeho pozici v blízkém zahraničí i ve vztahu k Číně a islámskému světu. Pravděpodobnost že by

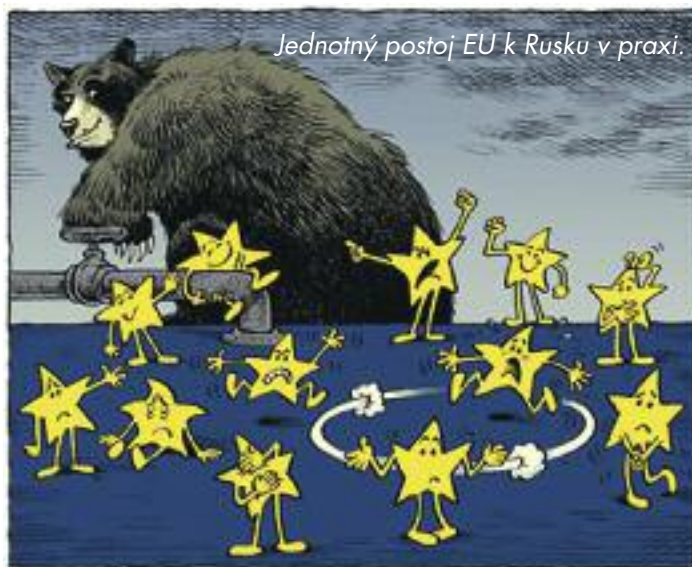
Rusko dobrovolně přistoupilo na model národně-liberálního státu bez imperiální definice je velmi nepravděpodobná.

Pro budoucí rovnoprávnou spolupráci Ruska a EU na bázi multipolárního světa je tedy klíčové respektovat civilizační euroasijskou definici Ruska a naopak pro vzájemnou spolupráci využít západní evropskou identitu Ruska a nesnažit se Rusko stavět do pozice civilizační volby a z toho vyplývající unifi-

kace Ruska podle západního modelu. Tlak na Rusko ve smyslu mocenské, politické i kulturní unifikace nepovede k přiblížení Ruska k Evropě, ale právě naopak. Podpoří odklon od civilizačního dualismu a naopak příklon k euroasijskému mocensko-politickému a kulturnímu modelu definovaného na antizápadní bázi (který nebude rozlišovat mezi EU a USA), jako opozice atlantické civilizaci, včetně Evropy. Na radikální atlantismus (prezentovaný např. americkými neokonzervativci) by tak Rusko reagovalo radikálním eurasianismem.

Západní politický, mocenský i kulturní tlak na Rusko mylně interpretovaném jako „demokratizace“ by v Rusku vedl k posílení antizápadní lobby, a oslabení pozic zastánců spolupráce se západem. V geopolitické a bezpečnostní architektuře Euroasie by se vyostřilo napětí až k možnosti vytvoření nového blokového uspořádání v Euroasii, jenž by především pro EU mělo značně kontraproduktivní důsledky.

Nikoli kulturní, mocenská a politická unifikace, ale multipolární uspořádání vyjadřující vzájemný respekt ke kulturně-politickým odlišnostem, přitom však budující platformu pro dialog s otevřeným přístupem k další spolupráci je jediná cesta k perspektivnímu soužití a budoucí spolupráci Ruska a EU.

Jednotný postoj EU k Rusku v praxi.

Mgr. Jan Miklas

absolvent politologie na FF UK

Ivo Josipović třetím prezidentem nezávislého Chorvatska

ZÁHŘEB – Sociální demokrat Ivo Josipović zvítězil ve druhém kole chorvatských prezidentských voleb. Po inauguraci, která je naplánována na 18. února tohoto roku, se stane historicky třetím prezidentem nezávislého Chorvatska. Se získáním více jak šedesáti procent hlasů Josipović hravě porazil nezávislého kandidáta Milana Bandiće, který tak i nadále povede jako primátor hlavního města Záhřeb.

Vzhledem ke skutečnosti, že se prezidentem stává kandidát opoziční strany, jde zároveň o tvrdý direkt středoprávní vlády nacionalistické Chorvatské demokratické unie. A pokud se na chorvatské prezidentské volby podíváme z ještě větší blízkosti, seznáme, že jde o předzvěst razantních proměn na politické scéně – vždyť do druhého kola nepostoupil ani jediný pravcový kandidát a samotný Milan Bandić byl až do minulého roku členem sociální demokracie.

Budoucí prezident Chorvatska Ivo Josipović se narodil 28. srpna 1957 v Záhřebu. Po absolvování střední hudební školy pokračoval ve vzdělání na právnické fakultě Záhřebské uni-

verzity, kde získal magisterský titul a později i titul doktorský. V devadesátých letech přednášel na univerzitě a participoval na odhalování srbských

let se Josipović stává významnou postavou demokratizačních proměn společnosti. V průběhu krutých devadesátých let Josipović na politické scéně nepůsobí, poslancem Chorvatského parlamentu se stává až roku 2003 a jako nezávislý poslanec přidružený k sociální demokracii funguje v parlamentu až do minulého roku, kdy skládá poslanecký mandát vzhledem k blížícím se prezidentským volbám.

A jak sám říká o svém vítězství: „Každý občan této země dnes zvítězil. Protože věřím, že všichni chceme lepší Chorvatsko, kde bude víc spravedlnosti. Věřím, že všichni chceme žít v zemi, kde se za práci platí a zločiny se trestají. V zemi sociální spravedlnosti.“

Chorvatsko k tomuto cíli čeká ještě dlouhá cesta, nám nezbyvá než doufat, že v příštích parlamentních volbách to samé bude říkat budoucí premiér Chorvatska, též sociální demokrat. Do té doby přejeme hodně štěstí, Ivo Josipović!

Radek Hlaváček

student Prvního obnoveného reálného gymnázia v Praze

válečných zločinů v rámci Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) a Mezinárodního soudního dvora (ICJ).

Politická kariéra Ivo Josipoviće začíná už roku 1980, kdy se stal členem Ligy komunistů Chorvatska. Vzhledem k postavení Chorvatska v rámci Jugoslávie a všeobecných poměrů v balkánské federaci však nelze tento krok porovnávat s členstvím v KSČ. Během dramatických proměn Jugoslávie na přelomu osmdesátých a devadesátých

Volby za časů krize

Letošní květen nevyhlíží s napětím pouze české politické strany, ale také stranici ve Velké Británii. Po bezmála dvou letech diskusí o výhodách, nezbytnosti či nevyhnutelnosti předčasných voleb se totiž přiblížil termín pro svolání těch řádných. V britském případě se zatím pouze spekuluje, ale s největší pravděpodobností se volby uskuteční 6. května. A obdobně jako i v českém případě, bude ústředním tématem britských voleb řešení hospodářské krize a znovunastartování ekonomického růstu. V tomto však podobnost do značné míry končí. Anglické volby totiž mohou být do značné míry přelomové v moderní britské historii a to z jednoho prostého důvodu. Začneme však nejdřív s tím, jaké jsou předpoklady jednotlivých stran, než se dosta-

neme k hlavní otázce tohoto zamyšlení se nad politickým vývojem ve Spojeném království, který lze po letošním květnu očekávat.

Jestliže krize zatím českým středolevým stranám prospívá a podle posledních průzkumů náskok ČSSD před ODS se zvyšuje, za kanálem je tomu zcela naopak. Ačkoliv ještě není nic rozhodnuté, většina komentátorů se shoduje, že britská „levice“ pravděpodobně po třech volebních obdobích bude voliči poslána na opoziční lavice Westminsterského parlamentu. A to přesto, že Labour rozhodně nemůže být nařčena z toho, že s důsledky krize nic nedělala. Naopak pod taktovkou Gordona Browna v posledních dvou letech reagovala na problémy finančního sektoru a celkové hospodářské potíže země mnohem rozhodněji a systematictěji než tomu bylo v případě Topolánkovy vlády před jejím loňským pádem. Labour Party

nepomáhá ani to, že konzervativci zatím působí v ekonomických a sociálních otázkách dost rozpačitě. Především nejasné a do značné míry matoucí jsou vyjádření toryovského vedení, ať už lídra Davida Camerona či stínového ministra financí George Osborna, ohledně jejich představy protikrizové politiky. Pravděpodobně bez hlubších znalostí minulosti totiž konzervativci hlásají politiku finančních škrtů a vyrovnaného rozpočtu. Dokonce se snaží předstírat, že ve společnosti i v akademické obci panuje shoda na těchto prioritách, což samozřejmě v zemi, která dala světu J.M. Keynesa je nepochyby odvážné tvrzení. Hospodářská politika se tak může ještě stát slabinou, na které konzervativci i v těchto volbách pohoří, v což věří také část Labour Party a její vedení.

Jestli se Labour Party podaří nakonec náskok konzervativců stáhnout či nikoliv, však není samo o sobě to, co by tyto volby činilo přelomovými, ačkoliv to běžný Brit asi tak nevnímá, jelikož pro něj je důležité, kdo bude v následujících třech klíčových letech zemi vládnout. Z dlouhodobého hlediska je mnohem zajímavější možný výsledek, který by neposkytl vítězi voleb pohodlnou většinu k vládnutí. V současné chvíli totiž předpokládané zisky ani labouristů, ani konzervativců nenasvědčují, že by některé z hlavních stran získala potřebných 326 mandátů. V britské historii by tak mohl dojít teprve podruhé k tomuto ve většinovém systému s jednomandátovými volebními okrsky dochází velmi zřídka. Poprvé k této situaci došlo v roce 1974, kdy rozdíl mezi vítěznou Labour Party a Konzervativní stranou činil pouhé čtyři mandáty. V angličtině se dokonce pro výsledek takových voleb používá zvláštní výraz, tzv. „hung parliament“. V letošním roce se opět zdá, že výsledek nerozhodne a o podobě budoucí vlády budou rozhodovat menší strany, které jsou v britské politice jinak do značné míry marginalizovány. Na scénu se tak již nyní, dva a půl měsíce před volbami dostává předseda liberálů Nick Clegg, který bude jazýčkem na vahách mezi dvěma velkými stranami. Pro britský systém však toto může mít dalekosáhlé důsledky.

Zaznívají totiž hlasy, že liberálové skutečně sestaví s konzervativci koalici výměnou za změnu volebního systému, který by zlepšil zastoupení malých stran, které jsou v současné době znevýhodněné. V posledních volbách totiž liberálové získali více než dvacet procent hlasů, což se však přepočítalo na necelých deset procent mandátů. Je zřejmé, že velké strany se tomuto návrhu budou bránit. Liberálům však nahrává do karet, že Cameron je skutečně bude potřebovat, pokud nechce s konzervativci již počtvrté v řadě skončit v opozici.

Zavedení nějaké formy proporčního volebního systému se zdá být v britském kontextu velmi nepravděpodobné. Přesto možnost změny od tradičního systému, tzv. first-past-the-post, by mohla výrazně proměnit podobu britské politiky a v důsledku také evropské, jelikož preference politických stran by se utvářely v podstatně proměněném společenském kontextu. Jednou z možností je, že by se zvýšil opět zájem o volby, který v posledních letech výrazně poklesl. Změna by však také mohla přinést řadu nebezpečí, zejména v podobě nárůstu vlivu extremistických a nacionalistických stran, které by tak mohly více promlouvat do podoby britské politiky a především do vztahu mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií. Především euroskeptická a nacionalistická UK Independent Party by z posílení proporčního prvku v britském volebním systému profitovala, což ukázaly poslední volby do Evropského parlamentu. V tomto kontextu se skutečně zdá, že tyto volby mohou výrazně ovlivnit podobu britské politiky v nadcházejících letech a možná i desetiletích.

Tomáš Petříček

působil mimo jiné jako zahraniční tajemník ČSSD a asistent europoslance Libora Roučka. V současnosti je doktorandem na Karlově universitě a zároveň studuje na univerzitě v britském Warwicku.

Protifašistická demonstrace v Drážďanech

V sobotu 13. února uplynulo přesně 65 let od masivního britsko-amerického náletu a bombardování saské metropole Drážďan za druhé světové války. Z tohoto, z vojenského hlediska značně diskutabilního, úderu na jedno z největších německých měst té doby se již během posledních dní Třetí říše stal Goebbelsovým příčiněním mýtu německého mučednictví i nepoddajnosti. Nacističtí propagandisté silně zveličili počet obětí tohoto bombardování a naopak záměrně bagatelizovali jeho dopad na vojensko-

průmyslové objekty, výrobu a dopravní infrastrukturu města.

Zatímco v dobách NDR se bombardování Drážďan ani na jedné straně moc nepřipomínalo, po sjednocení Německa se mýtu Drážďan, jako oběti „msty a teroru“ západních spojenců na mírumilovném, kulturním městě na Labi chopila s plnou vervou německá krajní pravice. Od roku 1998 pak různé autonomní neonacistické struktury, obvykle ve spojení s největší krajně pravicovou německou stranou NPD a nejradikálnějšími sku-

pinami tzv. landsmannschaftů (pravcových a krajně pravicových organizací, sdružujících část německých poválečných vysídlelců z Polska, býv. Československa apod.), organizují každoročně ve výročí bombardování pochod Drážďan na uctění „obětí vzdušného teroru“.

Počet nácků, kteří se tohoto pochodu zúčastňují rok od roku stoupal až do roku 2005, kdy se jej zúčastnilo přes 6500 osob. V následujících letech účast spíše stagnovala, ale v roce 2009 opět dosáhla téměř sedmi

tisícové výše. Na tento pochod pravidelně vysílá své zástupce i česká krajní pravice a neonacistické struk-

spolu s kolegy z iniciativy Studenti proti rasismu. 13. 2. v 8:45 odjíždí od hlavního nádraží autobus s mezi-

tům pochodovat přes město, „narušit náckům jejich ústavní právo na šíření rasové nenávisťi“.

tury. Vloni se jej odhadem zúčastnilo asi sto členů a sympatizantů Národního odporu, Autonomních nacionalistů a Dělnické strany.

Tyto akce jsou vždy spojeny s velebením nacistických válečných zločinců (zejména Hesse), nenávistnou antisemitskou rétorikou a projevy, v nichž se nejvulgárnějším způsobem překrucují historická fakta (místo o skutečných 20-30 tisících mrtvých se mluví o čtvrt milionu zaživa upálených žen, dětí a starců coby obětí „bombového holocaustu“ – jediného skutečného holocaustu, jak dodávají nacisté). Minulý rok došlo dokonce k pokusu o útok na drážďanskou synagogu, kterému se naštěstí podařilo zabránit, nicméně po akci nacisté přepadli skupinu odborářů z DGB, zdemolovali jejich autobus a jednoho člověka vážně zranili.

Akce neonacistů ale také každým rokem vzbuzují protiakci antifašistů. Letos jsme se do Drážďan vypravili

národní posádkou iniciativy Studentů proti rasismu s cílem Drážďany.

Jako formu protestu jsme (již tradičně) zvolili nenásilnou blokádu trasy chystaného neonacistického marše. Vždy bylo pro nás při těchto situacích důležité přímé setkání s našimi protivníky. Ne za účelem násilné konfrontace, ale proto abychom dali jasně najevo neonacistům i celé společnosti, že jsou tady lidé, kteří s neonacisty nesouhlasí, ale ani se jich nebojí.

My jsme chtěli, Bundespolizei měnila. Na hraničním přechodu jsme se setkali s poměrně striktním přístupem německé policie. Všichni jsme byli podrobeni zevrubné osobní prohlídce. Po jejím ukončení na přechod téměř zároveň dorazily autobus s českými neonacisty a automobil s Michaelem Kocábem a Džamilou Stehlíkovou. Důkladně vyfotografování českými nácký jsme pokračovali směrem Drážďany.

Na místě samotném jsme si připadali jako v Jiříkově vidění. V ulicích byli rodiny (i s dětskými kočárky), němečtí mladí sociální demokraté, mladí evangelíci, zelení, odboráři, členové Die Linke, německá Afa... Všechny spojovalo pevné rozhodnutí nedovolit neonacis-

Studenti proti rasismu spolu s německými mladými sociálními demokraty (JUSOS), některými aktivisty Afa a Die Linke se několikrát pokusili dostat přes mosty na druhou stranu Labe. Blíže k neonacistům a tam podpořit velkou skupinu antifašistů, kteří blokovali nácky přímo na Albertplatzu. Měli jsme smůlu – přístup německé policie byl striktní.

S Jiřím Šilhánem komunikujeme s JUSOS a dozvídáme se, že odboráři (rozlícení po loňském napadení nácky) se chystají k přímé akci. Odborářský autobus má prorazit policejní zátaras a vzniklým průlomem bychom se mohli dostat na Albertplatz. Dříve než k akci může dojít, policie neonacistickou sešlost rozpouští. Důvodem jsou masové protesty antifašistů.

Shrnuto, nepodařilo se nám neonacisty přímo konfrontovat. Byli jsme ale součástí masového protestu, který policii umožnil ultrapravičáckou sešlost rozpustit. Viděli jsme v praxi to, o co se Studenty proti rasismu usilujeme v ČR. Sebevědomou občanskou společností, která ví, že problém neonacismu není řešitelný pouze policejní represí, a neváhá se sama aktivizovat. Aktivizovat, každý podle svých možností – vozíčkáři, maminky s kočárky, odboráři i radikální antifašisté.

David Miler

Iniciativa Studenti proti rasismu

JSOU TI BLÍZKÉ MYŠLENKY DEMOKRACIE A SOLIDARITY?

ODMÍTÁŠ ŠKOLNÉ?

CHCEŠ SE AKTIVNĚ ZAPOJIT DO KAMPANĚ ČSSD?

V rámci myšlenky přímé kampaně ČSSD vznikl projekt zapojení dobrovolníků do činnosti ČSSD.

Projekt „Přátelé soc. dem.“ je určen z velké části mladším lidem, kteří nechtějí vstupovat do žádné organizace ani politické strany, ale sdílejí sociálnědemokratické myšlenky demokracie a solidarity, ztotožňují se s programem soc. dem. ať už se jedná o oblast vysokého školství, vědu a výzkum, zdravotnictví, podporu mladých rodin, sportu nebo ochranu životního prostředí.

Nejen mladí se však mohou do projektu zapojit, účast není nijak ohraničena věkem, tím méně pohlavím. Podmínkou pro účast v programu „Pomáhám soc. dem.“ je věk nad 15 let, státní příslušnost v některé ze zemí EU a vůle nebát se vyjádřit své politické přesvědčení.

MÁŠ ZÁJEM DOZVĚDĚT SE VÍC?

**Petr Šelepa
ústřední koordinátor projektu
PSelepa@socdem.cz
604 559 609**